

Asfalt en rails lossen niets op

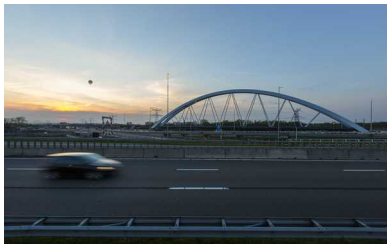

foto anp

Planbureaus: Aanleg nieuwe wegen en spoorlijnen heeft nauwelijks effect

BART ZUIDERVAART, REDACTIE POLITIEK

Politieke partijen moeten zich afvragen of ze geld blijven uittrekken voor nieuwe wegen en spoorlijnen. Deze investeringen zijn zeer waarschijnlijk onrendabel.

Dit concluderen het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Planbureau (CPB) in het rapport 'Kansrijk mobiliteitsbeleid'.

Nederland heeft, zo stellen de planbureaus, al een van de meest uitgebreide wegennetwerken ter wereld: 'in totaal 139.000 kilometer lang, ruim drie keer de omtrek van de aarde'. Bovendien zal het wegverkeer de komende jaren minder hard groeien dan voorheen. Nieuwe miljardeninvesteringen in nieuw asfalt zijn volgens PBL en CPB alleen verstandig als de files 'substantieel toenemen'. Dat laatste is zeer twijfelachtig.

De planbureaus schrijven in hun rapport dat 'het meeste laaghangende fruit wat betreft de capaciteitsuitbreiding van het hoofdwegennet is geplukt'. Nieuwe projecten zijn relatief duurder omdat ze steeds ingewikkelder zijn.

Dit rapport komt op een moment dat de politieke partijen op het Binnenhof werken aan hun nieuwe verkiezingsprogramma's. Met name de VVD is warm voorstander van het aanleggen van meer wegen.

"De asfaltwals zal nog regelmatig uitrijden in Nederland", beloofde Kamerlid Ton Elias enige jaren geleden.

Van partijen als PvdA en GroenLinks is bekend dat ze in ieder geval willen investeren in meer en beter openbaar vervoer.

Maar CPB en PBL raden de partijen af zich blind te staren om extra spoorlijnen. Dat is niet de oplossing om mensen vanuit de auto de trein in te krijgen. 'Het betekent vooral dat bestaande gebruikers vaker en verder gaan reizen', schrijven de planbureaus. Van milieuwinst is meestal geen sprake. Effectiever en goedkoper is om het vervoer van en naar de stations te verbeteren. Zowel voor fietsers als busgebruikers is nog een wereld te winnen.

De planbureaus halen in hun rapport een omstreden voorstel uit de kast: de kilometerheffing als middel tegen files. De instituten stellen geen algemene heffing voor, daar kleven grote, 'substantiële' nadelen aan: het autoverkeer neemt af, wat slecht is voor de arbeidsmarkt en uiteindelijk de economie schaadt.

Een oplossing voor de fileproblematiek kan de zogeheten 'congestieheffing' zijn: automobilisten moeten dan extra betalen op drukke momenten op bepaalde wegen. Te denken valt aan 11 cent per kilometer. Een nadeel is dat het technisch lastig uitvoerbaar zal zijn. Groot voordeel is volgens de planbureaus dat de baten van zo'n heffing de kosten overtreffen.

Voor het invoeren van rekeningrijden is in Den Haag nooit voldoende draagvlak geweest. Coalitiepartij VVD is tegen kilometerheffing, waardoor dit plan het huidige regeerakkoord niet haalde.